

מאורות אל העבר

ח אייר תתנו | 03/05/1096

אל מלאר המים שוכן במרומים המצויא מנוחה נכונה
 תחת כנפי השכינה במעלות קרושים ומדורים בזה
 הרקיע מזהרים את ראשי האנשים האלופים תפוח
 ופרנסים ומנהיגים הנאהבים והנעימים והישרים אשר
 מקרו נפשותם בעננים קשים וקרים אנשים ונשים בחלוח
 ובחורים שנהרגו על קדושת השם האריר בארירם בשנת
 סתיו ובשנת סיו ונתה בכל מקומות אשר ישראל דרים בצאת
 למכת פשטו צוארם בממות משונות המיתו אותם האבנים
 וקצתם נקברו תיים בקברים ובחוקם גאוני ארץ ראשי
 ושיבות המה המורים וסידים טף ונשים אהוה להם תבלים
 וצירים על זאת ספרו הספרים בחמורים ועשבור שמסרו
 נפשם על קדושת השם באהבה ביד צרים תקבת נקום
 נקמתם ודמם עלינו ועל כל ישראל והא מיתתם מכפרים
 ויסתורם בסתר בגפיו לעלמם ויצרו בצדור תהיים נשמתם
 יהוא נהלחם ויגור בשלום על משכבם ונאמר אבותי

אב הרחמים שוכן במרומים ברחמי העומים הוא הפקיד ברחמים
 ורחמימים ותשרים קהלות בקדש עשור נפשו על קדושת השם והאבות
 והנעמים ברחמיים ובמתים לא נקרו: סגורים קלו ופאניות נכרו לעשות רצונם
 והקצורים יקברו אלהים לסובה עם שאר צדיק עולם: ונקום בנינו לעיני נקמת
 דם עבדיו השפוד: ככתוב בתורת משה איש האלהים הילינו עם כרים אנכי
 לקי עם קליב לצריו ונקר אדמתו עמו: ועל ידי עקדת הציאים כתוב לאמר: ונקום
 דם אנקתי: וישועה בציון ובכתבי הקודש: אמר לשה אמתו ביום איתו צאקום:
 ידע בנינו לעיני נקמת דם עבדך השפוד: ואמר כי דור צדיקים אמתם ובר לא עשת
 צדקת עניים: ואשר תין ביום קלא ניות פתין ראש על ארץ רכה: מנהל כבוד ויעשה
 על בקריו ראש: אשרו יושבו ביתך עור הילוק סלה: הילול

גרות שו"ם

שנים רבות פרחו הקהילות היהודיות בעמק נהר ריין שבגרמניה. בקהילות שו"ם (שפירא, וורמייזא ומגנצא) נהנו היהודים מהגנתם של שליטי המקום, שגשגו כלכלית, ובעיקר עסקו בתורה בבתי מדרשם של רבינו גרשום מאור הגולה, ושל רש"י ותלמידיו. אבל לפתע נקטעה האידיליה. המוני איכרים קנאים נענו לקריאתו של האפיפיור לצאת למסע צלב לארץ ישראל, כדי לגאול את ארץ הקודש מידי המוסלמים. בדרכם למזרח התיכון, החליטו הצלבנים שלפני המלחמה במוסלמים עליהם לטפל ב"כופרים" שעל אדמת אירופה. בח' באייר תתנו"ו (3.5.1096) התנפל ההמון על קהילת שפירא, וימים ספורים לאחר מכן גם על וורמייזא ועל מגנצא. מאות יהודים נרצחו באכזריות. בדילמה שהועמדה בפני היהודים - להתנצר או להיהרג - בחרו רובם בקידוש השם, ויצרו לדורות אתוס של שמירה על אמונת ישראל בכל מחיר. לימי האבלות המסורתיים של "ספירת העומר" שבין פסח לשבועות, נוספה משמעות חדשה. אירועי מסעי הצלב נצרכו בתודעתם של יהודי אשכנז, והונצחו בספרי זיכרונות, בקינות ובתפילת "אב הרחמים" הנאמרת בקהילות רבות מדי שבת.

הקינה לזכר נרצחי הפרעות-מאת Prayer book - Machzor from Altona 1744, ויקפדיה נחל הכלל

מפת עולם

